

zondag 27 januari 2008

25 x duurzaam

Niemand kan meer om mvo heen. Kleinere ondernemingen zijn er druk mee bezig en beursgenoteerde bedrijven zijn zelfs verplicht er in hun jaarverslagen over te rapporteren. De mooiste voorbeelden verdienen navolging.

Milieu en mensen

Modereus C&A is het ernst met mvo. Het bedrijf richtte SOCAM op, een onafhankelijke controlerende instantie. De onderneming controleert de toeleveranciers van C&A. Het modeconcern is - na een storm van kritiek in de jaren negentig - scherp op de arbeidsomstandigheden in met name Zuid-Oost Azië. SOCAM voert ruim duizend inspecties per jaar uit. Daarnaast zet C&A in op groen - 80 procent van het plastic wordt gerecycled, een besparing van 5.386 ton kunststof en 3,2 miljoen euro aan energiekosten - en biologisch - steeds meer kleding wordt geproduceerd van biologisch katoen.

Led: duurder én beter

Niets nieuws aan led-verlichting. De techniek bestaat al sinds 1920, pas de laatste jaren wordt het echte potentieel van de led-lamp benut. De lamp is duurder, duurzamer en veel milieuvriendelijker dan standaardverlichting en spaarlampen. Led-lampmaker Cree verlicht zijn volledige kantoor met ledverlichting en bespaarde 48 procent op de energierekening. Maar het kan nog schoner. Solar Cynergy maakt led-straatverlichting die gevoed wordt door zonnecellen. Energiegebruik: nul. Levensduur: meer dan twintig jaar. Klein addertje onder het gras. De zonneled kost ruim 100 dollar per stuk. In Nederland bestelt u uw ledlampen bij Tendris.

Groen bouwen

Beton is een logische keuze bij nieuwbouw. Helaas is dit gemakbouwmiddel sterk vervuילend. Zeven procent van alle CO₂ uitstoot in de wereld wordt veroorzaakt door de productie van beton. Bitublocks worden voor de volle 100 procent gemaakt van afval. Zes keer sterker dan beton, minder vervuילend en een oplossing voor groeiende afvalbergen.

Lastige jongeren

Een buurt die verpaupert door lastige jongeren kan een onderneming de kop kosten. Stichting Streetcorner vraagt ondernemers om probleemjongeren een kans te bieden. Hotel Okura bijvoorbeeld, werkt samen met Amsterdamse buurtjongeren in achterstandsituaties. Zij doen klussen in het hotel, de overlast in de buurt neemt af en de band tussen hotel en omgeving wordt sterker.

Gezamenlijk vervoer

Douwe Egberts, Masterfoods en Unipro Bakery vervoeren hun producten in één vrachtwagen naar gezamenlijke klanten. Dit scheelt per jaar zo'n 400.000 vrachtwagenkilometers. De bedrijven sparen geld uit, de wegen worden ontzien en de CO₂-uitstoot daalt. Deze drie bedrijven zijn niet de enige: sinds de start van het subsidieprogramma Transportbesparing in 1999, rijdt het Nederlandse bedrijfsleven jaarlijks 5,2 miljoen kilometer minder.

Concentreren

Unilever spaart het milieu door geconcentreerder te werken. Wasmiddelen en vloeistoffen zijn minimaal de helft ingedikt, de plastic flessen krimpen evenredig. Het driedubbel geconcentreerde wasmiddel All Small & Mighty leverde een besparing op van bijna 5 miljoen liter diesel, 4,5 miljoen kilo plastic en ruim 24 miljoen vierkante meter karton. Dit najaar is Procter & Gamble begonnen met het dubbel concentreren van al zijn vloeistoffen.

Zorg voor mensen

Ook de zorg voor uw personeel hoort bij mvo. Bierbrouwer Heineken voorziet zijn werknemers in Afrika van gratis gezondheidszorg. Personeelsleden krijgen - waar nodig - een levenslange behandeling tegen HIV. De bierbrouwer leidt ook de behandelteams op. Het bedrijf vaart er wel bij. De personeelskosten gingen omlaag, werknemers waren minder vaak ziek én ze voelden zich meer betrokken bij het bedrijf. Het past in filosofie van de 3 P's - People, Planet en Profit - die Heineken nastreeft.

Maatschappelijk bedrijfsuitje

Steeds vaker gebruiken bedrijven personeelsuitjes om zich in te zetten voor de maatschappij. Robin Good, een advies- en organisatiebureau, regelt dit. Via het mvo-bedrijf legde Bouwfonds ter gelegenheid van haar zestigjarig bestaan onder meer een belevenistuin aan voor een school voor doofblinde kinderen en werd het activiteitencentrum van een instelling voor verstandelijk gehandicapten opgeknapt.

Goed doen vanuit business

Postbedrijf TNT zet zich al jaren in voor de bestrijding van honger in de wereld door samenwerking met het World Food Programme (WFP) van de Verenigde Naties. Maar topman Peter Bakker wil meer. Het bedrijf gaat ook de strijd aan tegen de opwarming van de aarde. Voor het *Driving Cleanprogramma* moeten volgend jaar alle 275 vrachtwagens zijn vervangen voor de schoonst mogelijke - goed voor 50 procent minder CO₂. Ook de 50.000 bestelbussen van het bedrijf moeten schoner door het aanbrengen van roetfilters of het gebruik van biodiesel. In Rotterdam test TNT twee elektrische wagens - als die proef slaagt, volgt de rest van de wereld. TNT scoort met zijn aanpak hoog op de internationale Dow Jones Sustainability Index. Topman Bakker geeft het goede voorbeeld: hij verruilde zijn Porsche voor een Toyota Prius. Zakelijk rijdt hij een hybride Lexus.

<nextpage>

Energie uit suiker

Biobrandstof is hét buzzwoord van 2007. Helaas is de minder vervuילende brandstof funest voor arme landen. De maïsrijds gaat door het dak en het tropisch regenwoud wordt in recordtempo gekapt voor de kweek van soja en

palmolie. Suiker wordt hét buzzwoord van 2008. Er is suiker in overvloed en het is ideaal om brandstof (ethanol) van te maken. Helaas worden de suikerbergen van Brazilië en Afrika nog altijd buiten de grenzen van de protectionistische VS en Europa gehouden. Liever andere landen kaalplukken dan de lokale suikermarkt om zeep helpen, lijkt het devies. Vraag is hoelang de blokkade stand kan houden. Nadelen van suiker: hoger gebruik en nog nauwelijks een positief effect op het klimaat. Sony experimenteert inmiddels met een suikerbatterij.

Stadsvervoer

Citycargo maakt gebruik van de bestaande grootstedelijke traminfrastructuur. Het systeem kent legio voordelen boven regulier stadsvervoer. Trams hebben geen last van filevorming, hebben toegang tot voetgangersgebieden, zorgen voor minder verkeer in de stad, verhogen de verkeersveiligheid en beperken het wegenonderhoud. Voor de stad Amsterdam komt Citycargo uit op een jaarlijkse besparing van 125 miljoen euro. Dagelijks rijden er vijfduizend vrachtwagens in de stad. Dat kan met de helft omlaag. Goed voor 16 procent minder fijnstof.

Autorijden

Autorijden voor schone energie klinkt absurd. Ontwerper Marc Oberholzer bedacht een vangrail met windmolens. Het systeem draait op de rijwind van het verkeer. Wat dat oplevert? Oberholzer zit nog middenin het ontwerpproces. Ook Qurrent van Picnic Green Challenge winnaar Igor Kluin maakt gebruik van windenergie. Kluin bedacht compacte windmolens voor woonhuizen en kantoorruimtes. Bewoners wekken hun eigen energie op, wat overblijft wordt gedeeld met andere Qurrent-klanten.

Compenseer CO2

Wie geen CO2-uitstoot kan of wil verminderen, kan dit compenseren. KLM investeert, bijvoorbeeld, in duurzame energieprojecten in ontwikkelingslanden. Hiermee compenseert het bedrijf een deel van de uitstoot van broeikasgas door vliegtuigen. Op dit moment wordt ruim 4 miljoen ton kooldioxide weggepoetst, gelijk aan de groei die de luchtvaartmaatschappij de komende vier jaar verwacht.

Hergebruik CO2

Een andere manier om de CO2-uitstoot te beperken is hergebruik. Zo levert Shell sinds 2004 CO2 aan de glastuinbouw in het Westland. Via een netwerk van leidingen **vanuit** de raffinaderij in Pernis komt de CO2 bij de tuinders terecht. Zij gebruiken de koolstofdioxide om gewassen sneller te laten groeien. Voorheen stookten de tuinders de CO2 zelf. Resultaat: een gigantische energiebesparing en dus milieusparend - jaarlijks goed voor 170.000 ton CO2 minder. Kooldioxide van Shell is bovendien goedkoper..

Afgedankte it-troep

It is inmiddels net zo vervuilend als de luchtvaartindustrie. De meeste grote bedrijven schrijven computerapparatuur na twee, drie jaar af. Alleen de hardware van it zorgt al voor 35 miljoen ton CO2 per jaar. SiSo - marktleider in *End of Life Cycle Services* - ontfermt zich over afgedankte apparatuur die voor andere organisaties, zoals scholen, non-profitinstellingen en kleinere bedrijven nog jaren dienst kan doen. Ook gaat een aantal van de verwerkte pc's naar ontwikkelingslanden met als doel de digitale kloof te verkleinen. Bedrijven als ING, Fortis, Peugeot en L'Oréal verkochten hun oude apparatuur aan SiSo.

Energiezuinige it

It zorgt niet alleen voor de stort van zware metalen en veel CO2-uitstoot, het slokt ook een steeds groter aandeel van het totale energieverbruik van organisaties op. Softwarebedrijf VMware ontwikkelde een virtuele infrastructuur. Meerdere gebruikers werken op hetzelfde systeem. Goedkoper en zuiniger - een standaard server verbruikt immers al snel continu 400 watt. VMware levert zijn applicatie aan it-reuzen HP, IBM en Dell.

Klimaatneutraal

Het aantal bedrijven die klimaatneutraal produceert, rijdt en vliegt groeit met de dag. TNT en BNN compenseren hun CO2 uitstoot via de KlimaatNeutraal Groep. Een rekenmodel op de website van KlimaatNeutraal Groep maakt inzichtelijk hoe vervuilend een bedrijf of activiteit is. De vervuiling wordt gecompenseerd door het planten van bomen.

Energieoptimalisatie

ICT-dienstverlener Pecoma Business Technology ontwikkelde de Energie Optimalisatie Scan. Bedrijven kunnen met de online tool berekenen hoe ze op it, energie en papier kunnen besparen. Een onderneming met 500 werkplekken kan volgens Pecoma al snel 30.000 euro en 4.000 bomen per jaar besparen. De gratis scan bekijkt hoe hard- en softwareonderdelen zo efficiënt mogelijk in een bedrijf kunnen worden ingezet. Adviezen variëren van simpele veranderingen, zoals het vaker uitzetten van printers en computers tot en met het toepassen van virtualisatie (meer werkplekken gebruiken één computersysteem). De gemeente Zwolle bespaarde dankzij de scan 75.000 euro.

<nextpage>

Anders koelen en opslaan

Niet alleen de ontwikkeling en het gebruik van ict kosten geld en energie, ook de opslag en koeling van de apparatuur vreten stroom. De energiekosten van een datacenter vormen zo'n 40 procent van de totale exploitatiekosten. Ongeveer de helft is nodig voor het koelen van het center, de andere helft voor het laten draaien van de apparatuur. HP ontwikkelde een systeem, de Dynamics Smart Cooling, dat het energiegebruik met 20 tot 40 procent verlaagt. Met een *next generation*-datacenter in India demonstreert HP wat het kan opleveren: bij volledige ingebruikname van de Smart Cooling daalt het energieverbruik per jaar met 7500 megawattuur (MWh) en neemt de CO2-uitstoot jaarlijks met 7500 ton af.

Gezond personeel

Gedeeltelijk arbeidsongeschikt personeel functioneert prima. Teleteam zette het project Belteam+ op. Personeel met een lichamelijke handicap krijgt een aangepaste werkplek en begeleiding. Duur? Valt mee. De overheid springt graag bij met allerlei stimuleringsregelingen. Ook Nicolette Mak maakt gebruik van gedeeltelijk arbeidsongeschikten - inmiddels heeft ze meer dan 60 man in dienst bij haar koeriersbedrijf.

Opleiden

ABN Amro wil best iets doen voor het milieu, maar dan wel met hulp van de werknemers. Het project 'Kill a Watt'

richt zich op vermindering van het energieverbruik op de werkvloer. Enkele afdelingen wisten een energiereductie van 22 procent te bewerkstelligen. De ingrepen zijn even simpel als logisch. Beeldschermen en lampen worden uitgezet bij het verlaten van de kamer - al is dat maar voor een paar minuten. 's Avonds gaan alle kopieerapparaten en printers uit.

Afval

Cradle to cradle is overal. Braungart en McDonoughs' theorie van 'afval is voedsel' is een hype onder ondernemers en planologen. Het principe: geniet van de wereld, maar zorg ervoor dat alles dat je maakt ook hergebruikt of gerecycled kan worden. Uitgangspunt: geen afval. Kantoormeubelairmaker Steelcase was een van de eerste die het principe omarmden. Zijn Think stoel is binnen vijf minuten te monteren en te demonteren (Steelcase bespaarde gigantisch op personeelskosten). Daarnaast kan ieder onderdeel van de stoel volledig worden gerecycled. Het meubel is - mede door de eenvoud en minimale vervuiling - al jaren een van de best verkopende kantoorartikelen.

Groen voor groei

Groen doen is goed voor het milieu, maar ook voor uw business. Neem de banken. Wie duurzaam sparen en beleggen aanbiedt, ziet de omzet stijgen. Duurzaam beleggen groeide dit jaar 32 procent. Duurzaam conventioneel beleggen (niet-fiscaal aftrekbaar) verslaat zelfs standaard fiscaal vrijgesteld sparen (+39 procent). Ook Philips gelooft in duurzame marktkansen. Het bedrijf wil over vijf jaar 30 procent van zijn verkopen uit groene producten halen. Het eigen energieverbruik moet tussen nu en 2012 een kwart verminderen.

Microfranchise verslaat microkrediet

Microkrediet is natuurlijk een prachtig initiatief. Echter, in de praktijk strandt een groot aantal van de microstarters. Microfranchising is de nieuwe trend. Microfranchisees kopiëren het succes van Westerse franchiseformules. De ngo IntEnt ondersteunt bijvoorbeeld ondernemers die een franchiseketen willen opzetten in Ghana of Ethiopië. Hun zogenoemde businessbox bevat handleidingen voor zes bedrijven variërend van een stenenfabriek tot een nagelstudio. Het pakket bestaat uit training, handelsketeninformatie, hardware, strategie, krediet, branding en marketing. De nieuwbakken ondernemers starten met een voorsprong.

Duurzaam design

Design betekent in het westen zo ongeveer hetzelfde als mooi en duur. Voor de consument in de derde wereld pakt Philips het anders aan. Ter gelegenheid van de 80-jarige verjaardag van het bedrijf werd de projectgroep Philanthropy by Design opgericht. Design krijgt zo een andere rol: het moet een brug slaan tussen technologie en directe levensbehoeften, en de producten moeten goedkoop, gebruikersvriendelijk en makkelijk te maken zijn. Het eerste Philanthropy-product is inmiddels op de markt: de Chulha, een eenvoudige huisoven die de rook naar buiten leidt. De oven is vooral bedoeld voor Indiase huishoudens op het platteland, waar tachtig procent van de kindersterfte een gevolg is van luchtvervuiling in huis. (RB, SvG)